

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva dravske banovine.

„OBRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

GLASILO OKROŽNIH ODBOROV.

OBRTNIH ZDRUŽB IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9.

Neurankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiske dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pr. poštni preložitveni.
podružnici v Ljubljani 10.860.

XV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 23. decembra 1932.

Štev. 51.—52.

Za Božic

Obrtniku pripada bodočnost

V posebno težkih časih živimo; vedno slišimo tarnanje in stokanje iz vseh krajev in od vseh strani; bolj kot kdaj je potrebno baš v sedanjih časih slišati kako resno besedo, ki človeka krepi in mu daje zaupanje v samega sebe. Prav je, da slišimo take besede o Božiču, ko se razlega vseokrog kot balzam ona večno lepa pesem: Mir ljudem na zemlji! Tej božični pesmi enake so besede Edvarda Heinla, vodje avstrijskega obrtništva, katerega sloves je znan v obrtniških krogih vse Evrope. V uvodu k pravkar objavljenemu letnemu poročilu Zavoda za pospeševanje obrti pri dunajski zbornici za trgovino, obrt in industrijo pravi Edvard Heint naslednje:

»Malemu in srednjemu obrtu pripada bodočnost v gospodarskem življenju.« To geslo naj velja onim, ki so še nedolgo tega smatrali velepodjetja, koncerne, truste kot podlago za uspevanje in napredek. To geslo pa naj velja tudi onim, ki so v svoji malodušnosti prorokovali propad obrta. Ponovno je treba mnogim malodušnim iz naših krogov, kakor tudi mnogim zlim prerokovalcem poudariti: Obrti pripada bodočnost radi njenih posebnih lastnosti.

Tej trditvi, pravi dalje Heint, se je nasprotovalo s tem, češ da je racionalizacija (poenostavitev) vzela malemu mojstru produkt njegovega osebnega dela, ki sta ga prevzeli industrija in veliki obrati, ki mečejo v masah produkte na trg. Oni, ki so s tako trditvijo prorokovali propad obrta, so govorili iz svojega ožjega stališča in niso imeli pred očmi razvojnih možnosti celokupnega obrta. Naravno, kakor v trgovini, industriji, prometu itd., so povsod gotove panoge, pri katerih je zabeležiti nazadovanje. V celoti pa nikakor ne moremo govoriti o nazadovanju obrta, ampak nasprotno vsled novega časa so nastale tudi nove obrti, tako da se ni povečalo le število obrtnikov, ampak tudi število obrtnih panog in s tem tudi dejanski pomen obrta. To dejstvo dokazuje, pravi Heint, da je obrt še vedno zdrav in visoko vreden del našega gospodarstva. Pri tej priliki, omenja Heint, v novejšem času nastale obrti, kot elektroinstalaterje, avtomehanike, avtogenske varilce, dalje one obrte, ki so se vsled novih zahtev preuredili v druge obrte. V zvezi s tem poudarja, da se nikjer drugje ni beseda »racionalizacija« bolj napačno tolmačila kakor ravno v obrti, čeravno je smisel in idejna vrednota racionalizacije za obrtniško gospodarstvo največje važnosti in pomena. Kaj je racionalizacija? Racionalizacija je poenostavitev in izpopolnitev vsega obrata tako, da se delovni čas najplodnošneje izrabi in to s čim manjšimi stroški. To se pravi gospodarsko delati v svojem obratu. Ta racionalizacija odnosi to gospodarsko razumno delo pa je popolnoma napačno istovetiti z odpravo ročnega dela in njega nadomestitvijo s strojem. Kdor to trdi, ne razume gospodarskega razvoja ali ga pa noče razumeti. Vsak mojster tudi v majhnem obratu lahko znatno zmanjša svoje stroške in izpopolni svoje delo s tem, da se mu da možnost proučiti natančen razvoj dela, pripravo in uporabo materiala, dalje strog red v delavnici, v kateri mora biti vse na pravem mestu in na pravi način postavljeno. Izkušnje so pokazale namreč, da je skoro 50% stroškov v obrtniških obratih pripisati pomanjkljivi pripravljenosti, neredu ter nesistematičnemu delu. Tukaj je treba temeljite spremembe v gori omenjenem smislu, ako naj obrt izkoristi prednosti, ki jih ima pred drugimi gospodarskimi panogami. Visoko vredno in zdravo zrno, ki tiči v obrti in visoke možnosti, ki jih ima obrt, nam dokazujejo, da pripada obrti lepša bodočnost, ki jo bo tudi sigurno dosegla.

Opomba uredništva. Kot rečeno, je Edvard Heint mož, ki je izšel iz avstrijskih obrtniških krogov, bil je že večkrat tudi minister za trgovino in obrt na Dunaju ter je pravi vodja avstrijskega obrtništva, za katerega zlasti strokovno povzdigo je veliko naredil in je tudi danes vodja obrtno pospeševalnega urada pri dunajski zbornici za trgovino, obrt in industrijo.

O pomenu njegovih besed si bomo še bolj na jasnem, če premislimo, da je v Avstriji 250.000 obrtniških obratov, to je skoro polovica več kot trgovskih in tridesetkrat več ko industrijskih in kljub temu se je avstrijsko obrtništvo odločilo za skupno gospodarsko fronto, to je za skupne zbornice. V »Neue Freie Presse« beremo, da je avstrijsko obrtništvo takorekoč skala iz bron, ki se trdno drži kljub vsem težkim časom v avstrijskem gospodarstvu. In Zveza obrtnih zadrug v

Avstriji pravi dobesedno: »Avstrijska obrt je kot vsa druga obrt povezana z vsemi drugimi gospodarskimi stanovi.« To je velika pesem razsodnosti, ki govori za solidarnost vseh gospodarskih stanov, ki naj spoštujejo drug drugega ter v miru in medsebojnem razumevanju se medsebojno podpirajo ter tako koristijo drug drugemu in s tem tudi človeštvu. Tisti pa, ki ima samo sebe pred očmi, ne koristi niti splošnosti in zato trajno tudi sebi ne. Današnji čas potrebuje širokogrudnosti in nesebičnosti, ker le na tej podlagi ima delo trajen uspeh. S temi besedami voščimo našemu obrtništvu vesele božične praznike in srečno novo leto, želeč miru in sprave v složnem delu za korist slovenskega obrtništva in vsega gospodarstva.

Pristou Filip:

Mir ljudem...

Se par dni nas loči, ko nas bo objelo praznično razpoloženje, da se bomo v njem vsaj malce otresli vseh tegob, in da bomo vsaj za dan ali dva pozabili grenkobo, ki nam jo zvrhano naliva v čašo življenja bežni čas. Zopet se bodo oglašili zvonovi, tisti milodoneči, ki se oglašajo vsako leto le enkrat s posebno milino, da v trepetu njihovih glasov izzvani pobožno hotenje: mir ljudem... Tisočletja in stoletja že trepeče njihov glas v božično noč, pa trepeče zaman oznanjujoč in opominja: mir ljudem...!

Mir ljudem! Tudi topot bo glasil in se razlivalo nad mesta in vasi blagovestje svete noči. Kdo pa bi si ne želel miru? Tisočletja sem so si ga želela srca, želela so si ga srca vladarjev, preizkušenih vojskovodij, želele so si ga armade na bojnih poljanah, žalujoča srca mater, žena in nevest, krik vdov in sirot; hrepenela so po njem srca bogatinov in revežev, zaželeli so si ga v pričakovanju svetovi ljudi. Toda, zaman. Vse hotenje je bilo časno in bežno. Prikrita sebičnost in zavist, skriti v človekovi notranjosti sta odganjali v svoji prešernosti resnico in luč spoznanja, da sta v temoti duha želi obilno žetev na škodo narodov in ljudi. Mir ljudem — je bila le in je ostala hip oslajajoča želja in legenda bežnih dob.

In vendar je bil mir. Tam je vladal, kjer so skromna in žalostna srca v znoju dela prosila: daj nam naš vsakdanji kruh, čeprav črn in nekvašen, da je le kruh naših žuljev in naših rok! V mračnih naših delavnicah je bil nekoč mir, ko sta nam obup in težka skrb stala v stranpoti in je tovarništvo še nosilo pečat medsebojne ljubezni in vzajemne pomoči. Ravno sloga in pravo tovarništvo, ki sta družila in jačila naše vrste v taki obliki, da je prišel naš stan do uveljavljenja in vpoštevanja na vsem javnem in gospodarskem poprišču, prinašala sta nam naš mir in naše blagostanje. Neizpodbitna resnica je, in to se je pokazalo še vselej, ob vseh časih in ob vseh prilikah, da so bili vsi uspehi izvojevani vedno le v slogi in skupnosti pripadnikov enega ali drugega stanu. Težke čase smo preživljali, pa smo jih zmagovali in težke čase še preživljamo. Premagali pa jih bomo le, če se bomo združili v bratski krog in bomo šli složni na delo za lepšo bodočnost. Ni ovire, ki bi je ne bilo mogoče premagati. Z voljo smo oblagodarjeni, z umom razsvetljeni in delavnost je naša osnovna sposobnost. Treba pa je, da ne puščamo teh naših vrlin v nemar in bi bili podobni tistem, ki je zakopal v zemljo svoje talente.

Koliko gorja je že rodila svetu nesloga, koliko zaničevanja, ponižanja, žaljenja dostojanstva človekovega in obžalovanja vrednih dogodkov, to pa samo zato, ker smo se zemljani preptarali med seboj kakor bratje, ki se za

dediščino pravdajo in razidejo, da potem zaman rosnih oči in z gnevom v srcu zro na domači krov pod tujim gospodarjem. Tem je ostala blagovest svete noči le legenda.

Nam pa, ki verujemo v žulje lastnih rok, ki imamo voljo in moč in je v nas še ljubezen, je vera v skupnost in lepše čase še močnejša, saj se zavedamo, da so uprav te lastnosti naše vodilo. Želja nas vseh pa, ki čutimo in mislimo enako tovariški, je, naj bi se v tem božičnem razpoloženju in premišljevanju ob spominih na nekdanjo slovo združila vsa naša srca, ki naj bi ob prisluškovanju božičnim zvonovom razumela blagovest: »mir ljudem!«, da bi jo širila in oznanjevala med seboj.

Prepričan sem, če bo naše notranje hotenje sledilo glasu teh zvonov, da bo zavladovala med nami zopet sloga, ki bo postavila temelj zaboljšanje našega stanovskega položaja in nas vodila lepšim časom naproti.

Ko naslovim to božično poslanico na vse drage mi obrtniške tovariše brez razlike in jo vežem z eno samo in iskreno željo: Nazaj k slogi, želim vsem njim in njihovim družinam: vesele božične praznike, ki naj prinese njim in vsem ljudem toliko zaželeni — mir na zemlji...

Javna zahvala

Obrtniki iz mežiške doline smo bili vzradoščeni, ko smo čitali v 49 do 50 šte. Obrtnega vestnika poročilo o intervenciji naših uglednih in priljubljenih obrtniških predstavnikov in zastopnikov gg. Josipa Rebeka in Ivana Mohoriča pri kr. banski upravi v Ljubljani v zadevi energične in takojšnje odprave šušmarstva.

Leta in leta vodimo boj proti tej najhujši nalogi za obrtništvo naše doline. Vedno zopet smo dobivali vtis, da je greh blizu, pravica pa — daleč. Predlog, ki so ga v imenu zbornice za TOI stavili, pa konkretno predvideva tudi to, da pride pravica tudi za nas obrtnika malo bližje k nam, na srezka načelstva, predvsem pa na orožniške postaje in občine. Tako je prav!

Najtopleje se zahvaljujemo tem potom za stvarno in objektivno poročilo in predstavko, ki sta jo v imenu zbornice iznesla ugledna naša predstavnik našim oblastem v zadevi šušmarstva.

Obrtniki mežiške doline.

Poročilo o delovanju Zavoda za pospeševanje obrta Zbornice TOI

(Poroča zbornični podpredsednik Josip

Rebek v plenarni seji dne 14. dec. 1932.)

Približno 80 let je preteklo, odkar je v gospodarski politiki naprednih držav Srednje Evrope prodrlo načelo, da je v državnem in splošnem narodnogospodarskem interesu edino pravilna gospodarska politika, politika srednjega gospodarskega stanu. Takrat je prodrlo prepričanje, da more biti govora o zdravem narodnem gospodarstvu države le, ako se poleg veleprodukcije, poleg notranje in zunanje trgovine čim bolj pospešuje in čim bolj dvigne tudi obrtni stan.

Posledica uveljavljanja teh načel je bila, da se je od takrat dalje posvečala posebna pažnja obrtni zakonodaji ter stanovski in gospodarski organizaciji obrtništva in da se je začelo aktivno delo tudi na polju strokovne povzdige in izpopolnitve obrtnika. Od takrat datirajo početki dela na pospeševanju obrta.

Če pogledamo nazaj na rezultate obrtnopospeševalnega dela v naših krajih pred vojno, vidimo, da se je že takrat storilo v tem pogledu mnogo koristnega. Imeli smo deželne urade za pospeševanje obrta, ki so opravili lepo delo tako glede povzdige strokovne kvalitete obrtnika poedince, potem strokovne izobrazbe in pouka, kakor osobito glede gospodarske organizacije obrtniškega staleža v produktivnih, strojnih, nabavnih in kreditnih zadevah s podporami, brezobrestnimi posojili, olajšavami pri izpopolnitvi delavnic itd. Država in dežela sta pri tem sodelovali, sodelovala pa je že takrat — in to moram še posebno poudariti — tudi naša zbornica. Obrtno pospeševalno delo naše zbornice ni šele od danes ali včeraj, ali pod pritiskom današnjih razmer kakor to čisto trdijo ljudje, ki dela na obrtnopospeševalnem polju, sobito s strani naše zbornice ne poznajo, temveč ima svoje korenine že v precej daleki preteklosti.

Ko smo vstopili v našo svobodno državo, smo prevzeto dediščino obrtnega pospeševanja vodili, kakor so nam pač razmere in sredstva dopuščala. Urad za pospeševanje obrta je bil podržavljen. Letna subvencija države, od katere je v glavnem živel delo urada, s porastom potreb in povečanjem zahtev ni rasla vspešno. Pokazala se je kmalu nujna potreba, da se obrtno pospeševanje usmeri v nova pota osobito pa organizacija tega dela v temeljnih preuredi.

Zbornica, ki je vedno posvečala temu delu svojo pozornost in skrb to tudi v obliki finančnih prispevkov, je skušala izdejskovati, da bi se tedanji državni Urad za pospeševanje obrta razvil v zbornico, primerno dotacijo države, da bi se s primernim aranžmanom osobito s prispevki zbornice in drugih prizadežih korporacij dobila sredstva potrebna za res uspešno delo te prekrivne institucije, da bi naša obrt imela od nje ono, kar je potrebovala za svoj gospodarski podvig z ozirom na napredek tehnike ter razvoj konkurenčnih prilik.

Če zasledujemo te napore zbornice za reorganizacijo in poživitev obrtnopospeševalnega dela v Sloveniji, opazimo te le. Preje omenjeni aranžman, za katerega je šlo v letih 1922 do 1924, se ni dal izvesti radi odklonilnega stališča državne uprave. Prišlo so nato oblasti s svojimi oblastnimi odbori v Ljubljani in Mariboru. Akcija zbornice, da bi skupno z oblastnimi odbori ter mesti Ljubljano, Celje in Mariborom ustvarili krepak skupni urad za pospeševanje obrta, je padla v letu 1927, odnosno 1928 v voljo radi nedostopnosti omenjenih korporacij, za skupno delo, osobito za združitev finančnih sredstev, katerim je bila pripravljena prispevati tudi zbornica. Vsi ti brezuspešni napori pa niso omajali zbornice njene trdnje volje, da dela za pospeševanje obrta. Zbornica se je dobro zavedala važnosti obrtnega stanu za naše splošno gospodarstvo in pa važnosti strokovnega napredka in izpopolnitve kvalitetnega dela obrtnika. Zato ni mirovala. Ker za svoje stremiljenje ni našla pravega razumevanja preje navedenih čimteljev, a se je na drugi strani zavedala, da je izpopolnitev obrtnopospeševalnega dela v njenem okolju nujno potrebna, da slovenski obrtnik obdrži v težkem gospodarskem boju svoje postojanke, je izstopila sama. Odločila se je, da v lastnem delokrogu z lastnimi sredstvi začne z obrtnopospeševalnim delom, ki naj bi dopolnje-

valo delo državnega urada za pospeševanje obrta v Ljubljani in ekspoziature, v Mariboru.

Tako vidimo, da naša zbornica v letu 1928 votira za svoje obrtno pospeševanje poleg velike vsote za obrtno nadaljevalno šolstvo še znesek Din 100.000, v letu 1929 pa nadaljnih Din 200.000. Letu 1929 začne s prirejanjem tečajev, predavanj, podporami za strokovno izpopolnitev v inozemskih tečajih, za poučne ekscurzije itd. Za leto 1930, votira v ta namen nadaljni znesek Din 450.000, za leto 1931 Din 250.000, za leto 1932. Din 250.000, pri čemur niso vračunane štipendije za učence strokovnih šol, nadalje prispevek za obrtno nadaljevalne šole po Din 200.000 letno ter fond za podporo onemoglim obrtnikom.

V zadnjih petih letih je torej zbornica žrtvovala, ne vstevši prispevkov za obrtno šolstvo, štipendije in podpore onemoglim obrtnikom, ki so znašali skupno okrog enega milijona dinarjev, samo za obrtno pospeševanje preko enega milijona dinarjev.

Gospoda! Te številke kažejo ogromne finančne žrtve, ki jih je nosila za obrtniško strokovno izpopolnitev naša zbornica, to so žrtve, kakršnih ne more pokazati niti ena zbornica v državi. Kaj pomeni proti temu vsota komaj nekaj 600.000 Din, ki jo more pokazati kot prispevek za obrtno pospeševanje za celih deset let nazaj po številu obrtništva trikrat večja ločena obrtniška zbornica v Beogradu, katero stavijo propagatorji ločenih zbornic kot ideal zborničnega sistema za obrtnike.

Če pregledamo delo, ki ga je zbornica z lastnimi sredstvi opravila od leta 1929. do 1931., torej v treh letih na polju obrtnega pospeševanja, potem dobimo sledečo statistično sliko: Strokovnih tečajev je zbornica priredila in financirala skupno 65 s 1463 udeleženci, za študij in strokovno izpopolnitev v inozemstvu je dala podpore v 47 primerih.

K temu naj dodam še statistično poročilo za leto 1932., za katero znašajo izdatki okroglo 200.000 Din. — Tečajev je zavod priredil 21 s 462 udeleženci, podpor za strokovni študij in izpopolnitev v inozemstvu pa je podelil v 11 primerih. *Skupno je zbornica potem svojega zavoda za pospeševanje obrti v zadnjih štirih letih priredila 86 strokovnih tečajev s 1925 udeleženci ter podelila podpore za strokovno izpopolnitev v inozemstvu v 58 primerih.* Po strokah je bilo strokovnih tečajev za mizarje 23, za avtoogeno varenje 12, za krojače 7, za damsko krojaštvo 2, za knjigovodstvo in kalkulacijo 12, za tuje jezike 8, za zadržne funkcionarje 1, za soboslikarje 2, za pršenje barv 3, za gostilničarstvo 1, za čevljarstvo 3, za aranžerje 2, za napravo strokovodov 2, za damsko fizižiranje 2, za opekarne 1, za kovinarje 1, za stavbne obrtnike 1, za mesarje 1 in pripravno za stroške preizkušnje 2.

Za strokovno izpopolnitev so bile izdane podpore iz grafične stroke 3, keramične 3, kovinarske 7, lesne 1, slikarske 4, krojaške 3, tapetniške 2, brivsko-frizerske 3, kozmetične 2, damske krojaške 2, mesarske 3, čevlarske 4, kiparske 1, mizarne 8, kotelarske 1, vodne in kurilne instalacije 3, za fino mehano 2, tekstilno 1, urarsko 1, kemično 1 in strokovno pedagoško 1.

K temu je priležilo še ena vrsta strokovnih predavanj, podpor za razstave in druge obrtno pospeševalne namene, za izdajo strokovnega tiska, za obrtniške organizacije, strokovne prireditve itd.

Te številke, ki so konkretni podatki, kažejo veliko in uspešno delo, ki ga je izvršila naša zbornica na polju obrtnega pospeševanja.

Naj se sedaj na kratko dotaknem smernic za naše bodoče obrtno pospeševalno delo.

Razen prirejanja strokovnih tečajev, podpiranja strokovnega študija in izpopolnitve doma in v inozemstvu, podpiranje in prirejanje razstav in poučnih potovanj in ogledov, bode moral zavod posvetiti posebno pažnjo strokovnim predavanjem z modernimi tehničnimi pripomočki, osobito eksperimentalnimi demonstracijami in filmom. Uporabiti moramo tudi institucijo predavanja po radiju. Končno nam je treba skrbeti, da sčasoma pridemo do primernih predavalnic in delavnic za tečaje v lastnih prostorih, v obrtnem muzeju.

V zvezi s tem mojim poročilom se usojam slavnemu zborničnemu plenu predložiti poročilo o proračunu za bodoče leto, ki ga je sprejela Uprava Zavoda PO.

Na izdatkih je predvideno za tečaje in predavanja

nja	Din 80.000
za podpore za strokovno izpopolnitev in ekscurzije	» 50.000
za izvestje Zavoda PO (Obrtniški Glasnik) in podporo strokovnemu tisku	» 60.000
za nabavo pripomočkov za strokovno izobrazbo, knjig itd.	» 10.000
	Din 200.000

Pri sestavi proračuna smo se morali ozirati na to, da je zbornični proračun za prihodnje leto reducirani v celoti za vsoto čez pol milijona in da smo se z ozirom na težko krizo morali omejiti tudi pri izdatkih za obrtno pospeševanje.

Ko zaključujem svoje poročilo, me veže dolžnost poudariti še tole:

Da je delovanje naše zbornice za obrtno pospeševanje tako uspešno, se moramo zahvaliti globoki zavesti gospodarske solidarnosti, katere so med seboj prožete vse tri naše gospodarske panoge, trgovina, obrt in industrija, ki jih združuje pod eno streho in v skupnem delu ena, skupna gospodarska organizacija: naša skupna zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Obrtništvo je našlo do sedaj za svoje potrebe in težnje polno razumevanje s strani trgovstva in industrije. Po dejanjih smo se uverili o resničnosti in iskrenosti besed, s katerimi je pred leti označil

Vesele božične praznike

želita
vsem cenj.
naročnikom in
čitateljem

Uprava
in uredništvo
OBRT. VESTNIKA

g. predsednik Ivan Jelačin v tej zbornici stališče trgovine in industrije do obrta, ko je izjavil: »Obrtnik je naš človek, to je kri naše krvi, zato ga moramo podpirati.«

Tega Vam pošteno in značajno slovensko obrtništvo ne bo pozabilo — in bo kljub vsemu, kar se danes dogaja v njegovih vrstah, krepko stalo z Vami ramo ob rami v skupni borbi in skupni fronti za interese našega gospodarstva.

Ko se Vam v imenu pošteno mislečega in uvidevnega obrtništva zahvaljujem, obenem prosim Visoko zbornico, da vzame moje poročilo na znanje.

Preganjanje neupravičenega obratovanja

V zadnji številki našega glasila smo priobčili vlogo, ki jo je podala Zbornica za TOI na kr. bansko upravo dravske banovine v pogledu zaštite proti šušmarstvu in za izvajanje strogih ukrepov za popolno zatiranje tega najhujšega gospodarskega zla. S posebnim zadoščenjem objavljamo v spod-

njem rešitev, ki jo je izdala visoka kraljevska banska uprava pod opr. štev. VIII. No. 6788/1 z dnem 6. decembra t. l. in ki jo bo pozdravilo vse obrtništvo. Rešitev v obliki navodila, kako je sreskim in mestnim načelstvom postopati, glasi:

Kraljevska banska uprava dravske banovine.

VIII. No. 6783/1.

Ljubljana, dne 6. decembra 1932.

Vsem sreskim in mestnim načelstvom ter sreski izpostavi v Skofji Loki, upravnici policije v Ljubljani ter predstojništvoma mestne policije v Celju in Mariboru.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je z današnjim dopisom pod štev. 23.128 opozorila bansko upravo, da postaja neupravičeno obratovanje v zadnjem času takšno, da je nastali položaj naravnost nevzdržen in preti uničiti celo vrsto osobito šibkejših obrtnih strok po deželi in po mestih. Kraljevska banska uprava ni nehala opozarjati in naročevati vedno z nova čim strožje in poostreno uporabo kazenskih obrtnih deločin, vendar se je mogla prepričati, da nikakor stanje in zaščita upravičenega obrtništva ni boljše, temveč se slejkoprej prav na široko brezobzirno in pred očmi oblastev in varnostnih organov šušmari. Saj so ponekod kar na kupu neupravičeni obrtniki, ki jih mora šele čim manj zaposleni obrtnik ovaditi — često neposredno na bansko upravo iz strahu pred sovraštvom ovadenih, da kršitelje zadenejo kazenske posledice. Šušmarjenje nikomur ni v korist, niti tem samim ne. Predvsem so prikrajšana davčna oblastva na dohodkih, z njimi vred tudi občine in javnopravne korporacije. Močno so prizadeti v konkurenčni sposobnosti redni obrtniki, ki pač nosijo precejšnja bremena tudi za druge davčave poleg davkov, kvari se pametna cena za obrtniške izdelke, ki je pogoj zdravemu gospodarstvenemu življenju, obrtništvu manjka zaposlitev in s tem gospodarski napredek, obenem pa tudi gineva možnost, da se zaposluje več kvalificiranega osebja. Šušmar sam pa je, ko ga zadenejo občutne kazni, navadno v položaju, da nima listin za samostojen obrt v redu in mora prositi za pomoč, ki se mu ne more dati. Medtem pa bi kot pomočnik navadno že lahko dosegel redno usposobljenost! Nikomur zato ne koristi, če se ne pazi čim bolj in

čim ostreje na strogo izvrševanje tudi teh določil obrtnega zakona.

Novi obrtni zakon izroča posle z evindenco vajencev in pomočnikov pri rokodelskih obrtih *občinam*, kadar dotična strokovna združba nima sedeža v istem srezu ali mestu. S tem nastane za občine dolžnost, da obenem z izvrševanjem evidenčnih poslov pazijo na vsako nepravilno obrtovanje, ne samo evidenca, ampak še bolj razna nedopustna razmerja med upravičenimi obrtniki in nezaposlenimi pomočniki morajo biti predmet pažnje občinskih oblastev. Že prej omenjena skrb za urejene razmere pa zahteva in se zato odredi:

1. da se brezpogojno ovadi brez kakršnegakoli ozira vsak, ki se neupravičeno, t. j. brez pooblastila ali dovolila bavi ali tudi samo enkrat ali včasih, bodisi tudi samo proti plačilu v blagu ali proti nagradi izvrši kako obrtniško delo ali proda oziroma celo večkrat trguje s stvarmi, ki niso pridelki njegove kmetije oziroma kmečkega gospodarstva sploh, kolikor to ne spada pod obrtni zakon;

2. da se z vsjo strogostjo zahteva pri vseh upravičenih obrtnikih napis na vnanji strani vhoda v obrtni lokal (delavnico ali trgovino) s polnim krstnim in rodbinskim imenom (§ 128 ob. z.), kjer pa so napisne deske obrtnikov ali trgovcev, ki so šele po novem zakonu pridobili obrtno pravico — in takih je že povsem mnogo — pomanjkljive, ker so njih imena skrajšana ali pa krstnih imen sploh ni, je staviti pod kaznijo rok, v katerem se imajo napisati brezpogojno izmenjati;

3. da se pozovejo vse občine (razen statutarnih mest) k poročilu, ali so izvršile zabeležbo rokodelskih vajencev in pomočnikov onih strok, katerih za-

IX. Obrtniški PLES

se bo vršil v soboto

7.

januarja 1933

v veliki dvorani
„KAZINE“
v Ljubljani

druge imajo sedež zunaj dotičnega sreza;

4. da se naroči občinskim upravam in vsem varnostnim organom poročilo s prijavo oseb, ki trenutno neupravičeno izvršujejo na njih področju kak obrt brez pravice, in na mestnem teritoriju zlasti varnostni organi brez odloga prijavijo vse osebe, ki šušmarijo na področju dotičnega policijskega okoliša; po roku, ki ga je staviti, pa obdrže to odredbo zaradi nadaljnjega izvrševanja v vednosti, in (razen v statutarjih mestih)

5. da so gg. občinski predstojniki, po veljnihki orožniških postaj in policijski organi osebno odgovorni za vestno izvršitev te odredbe, na katero kraljevska banska uprava polaga posebno važnost. Pričakuje se zato, da boste dali tej odredbi potrebnega poudarka, kazensko postopanje pa nato čim vestneje izvedli.

O ukrenjenem je poročati do konca tega meseca.

Ban: ...
Dr. Marušić s. r.

Obrt in industrija

Daleč razseženo naziranje, da je s prodiranjem industrije pomen obrta v gospodarstvu in kulturi nazadoval, je vseskozi zgrešeno. Razvoj je namreč pokazal, da si je obrt tudi v najbolj izrečnih industrijskih epohah znal priboriti ne le samo obhodovalje, marveč je utegnil svoj vpliv celo povečati in jačiti. Jedro je namreč v tem, da ne more biti rokodelsko udejstvovanje nikdar nadomeščeno s kakšno drugo obrtno obliko. Zato nam mora biti jasno, če preudarimo, da temelji industrijski razvoj neposredno na rokodelski bazi, iz katere baze se danes in za vedno črpa svoje najboljše moči. Prav ta rokodelska baza stalno izpodbuja industrijo — oplodujoč jo — k novim stvaritvam in novemu udejstvovanju.

Rečeno je bilo, da je pripisovati razvoj industrije obrti. Ta razvoj moremo še danes stalno opazovati, če pazno zasledujemo postanek industrijskih obratov. Bore malo jih je, ki so že ob postanku kazali čisto industrijski videz, ker v pretežnih primerih je bila ena ali druga obrtna stroka opravljena na čisto rokodelski podlagi vse dotlej, dokler ni bil način dejstvovanja preosnovan po industrijskih produkcijskih formah, katero potrebo so pa rodile zahteve tržišče.

Obrt kot tak, po zgradbi in ureditvi in v stanju služiti množinskemu kon-

zumu, zaradi tega pa bo njegovo dejstvovanje vedno utesnjeno na izdelke po osebnih zahtevah in željah različnosti, dočim more računati industrija bolj z zahtevo po množinskih izdelkih. Tako je torej obrt v nasprotju s pretežno občin industrijskim sistemom povsem individualnega značaja.

Pomen, in to osnovni, obrta je v prvi vrsti opaziti v tem, da ustvarja in izobrazuje industrijski kader. Industrija se ne okorišča samo s sposobnejšimi strokovnimi delavci, ki se kreirajo iz vrst rokodelskih pomočnikov, ampak tudi velik del industrijskih vodij je izšel iz šole rokodelskega obrta. Da pa je obrt odlična šola za kader industrijskih strokovnih delavcev, o tem ni dvoma. Smela trditev more obveljati, če preudarimo, da industrija sama niti ni v stanju, da bi predizobrazbo pomladka tako poganjala, kakor bi bilo zaželjeno v njenem lastnem interesu. Ne spremeni pa na stvari prav nič, čeprav je cela vrsta velikih podjetij prevzela to skrb z vzpostavitvijo vajenskih delavnic z namenom, da izpopolni v izobrazbi delavce. Šolanje teh vajencev in v teh učilnih delavnicah bo usmerjeno vedno le po enem gotovem principu in po vidiku svojstvene značilnosti izvestnega obrata. Res je, da bodo ti vajenci po uspešnem šolanju mogoče naravnost izvršne delavne sile za dotični obrat. Zelo redko pa se bo našel kdo teh industrijskih vajencev, ki bi se obrnil v svrhu temeljitejše izobrazbe do sorodnega obrta. Iz tega ravno sledi dejstvo, da je kaj mogoče priti do službe in dobrega položaja rokodelsko izučenemu delavcu iz obrtne delavnice v industrijskem obratu, dočim industrijski vajenec se zdaleka niti poizkušal ne bo, da bi po učni dobi silil v obrtno delavnico, kar bi mu bilo pa le priporočati.

Že če vzamemo samo to v obzir, je docela izključeno, da bi bil kdaj obrt po industriji izpodrinjen, morda le iztisnjen, kakor prevladuje to napačno prepričanje. Koncem koncev je pa brez števila del, ki jih zaradi svojstvene značilnosti, načina obdelave in potrebe ročne spretnosti — ne more kar tako izdelovati industrija in bodo še za naprej pridržani ti izdelki le obrtu. Nasprotno temu dejstvu pa je dejstvo, da je že več obrtnih panog, ki so imele prej izrecno rokodelski značaj, docela industrializiranih. Mimogrede naj omenimo pletilstvo, tkalstvo, predelovanje tabaka, pihanje stekla, izdelovanje specialnega orodja itd.

(Konec prihodnjic.)

Zaradi potrebne ugotovitve

Minister za trgovino in industrijo je imenoval člane novoustanovljene Obrtne zbornice v Zagrebu. Za predsednika te Obrtne zbornice je postavljen g. Milan Ramušček, knjigovez v Zagrebu, za podpredsednika pa g. Rudolf Pesarič, steklar v Zagrebu. (Pripomba uredništva: Oba imenovana gospodsta industrija v Zagrebu. G. Ramušček Milan (predsednik) ima nadpis »Tvornična knjigovoznica i naklada trgovačkih knjiga; g. Pesarič (podpredsednik) pa ima tvornico stekla in lestencev ter veletrgovino na najprospektnijem kraju Hlice).

Pravilnik o izvrševanju dimnikarskega obrta

Z dnem 16. novembra letos je stopil v veljavo za vse območje dravske banovine pravilnik o izvrševanju dimnikarskega obrta. Najvažnejše določbe tega pravilnika so, da je sedaj ometanje vseh kurilnih naprav povsod, v mestih in na deželi, obvezno brez izjeme in da sme ometati edino dimnikar. Sedaj ni nihče več upravičen, da sam ometa, kakor je bilo doslej na deželi ponekod dopuščeno. V mestih, trgih in večjih krajih, ki spadajo pod I. del gradbenega zakona, to je, da morajo imeti regulacijske načrte, se morajo vse kurilne naprave, ki so stalno v rabi, ometati vsak mesec enkrat, v gostilnah, restavracijah, hotelih, zavodih, pekarnjah itd. vsakih 14 dni ali tudi večkrat. Na deželi se morajo ometati kuhinje štirikrat na leto. Če pa požarnooogledna komisija ugotovi manjšo potrebo, se določi ometanje trikrat, najmanj pa dvakrat na leto. Vse druge kurilne naprave izven mest, trgov in večjih krajev se ometajo vsaka dva meseca. Prestopke (na primer zabranjevanje ometanja) kaznuje sresko načelnstvo.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani podeli

5 podpor po 100 Din

v počaščenje Narodnega uedinjenja vdovam blagajničnih članov.

Prošnje je vložiti na naslov predsednika Pristou Filipa, črkoslikarskega mojstra v Ljubljani, Resljeva cesta 4.

Načelnstvo.

Udeležence prikrojčevalnega tečaja za damsko krojenje, ki se je vršil v Sodražici. Tečaj, ki je trajal šest tednov in ga je priredila na prošnjo združenja krojačev in krojačic za sodna okrija Ribnice in Velike Lašče, kraljevska banska uprava, urid za pospeševanje obrti, je vodil spetno krojni

učitelj g. Alojz Knafelj. Udeleževalo se ga je redno 26 krojačic in 1 krojač. Tudi za ta tečaj se najlepše zahvaljujemo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki nam je podelila izdatno podporo za vzdrževanje in soštevje skupo popolnoma brezplačno prežeto tečaja.

Iz naših organizacij. V nedeljo se je vršilo v Sp. Logatcu obrtniško zborovanje, ki so ga sklicale Obrtna zadruga v Logatcu, Obrtna zadruga v Žirih, Strokovna zadruga čevljarjev v Žirih, Obrtna zadruga v Cerknici, Obrtna zadruga v Ložu in Strokovna zadruga krojačev v Ložu. Za danes se omejimo zgolj na to, da beležimo, dočim priobčimo v prihodnji številki podrobno poročilo.

Kaj je novega?

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2309.85 — 2321.21, Berlin 1367.36 — 1378.16, Bruselj 796.07 do 800.01, Curih 1108.35 — 1113.85, New York ček 5731.86 — 5760.12, Pariz 224.54 do 225.66, Praga 170.34 — 171.20, Trst 293.90 — 296.30.

Curih, Pariz 20.2625, London 17.385, New York 519.12, Bruselj 71.825, M'lan 26.565, Madrid 42.325, Amsterdam 208.45, Berlin 123.575

Odlikovanje ministra dr. Kramerja. Nizozemske kraljica Viljemina je odlíkovala ministra g. dr. Alberta Kramerja z največjim nizozemskim odlikovanjem, velikim križem reda Oranje-Nassau z lento. — Iskreno čestitamo!

Naš dinar ni v nevarnosti. Predlogu novega državnega proračuna je priložil minister za finance obširno razlago, v kateri obravnava splošne gospodarske razmere in h koncu ugotavlja, da naš dinar ni v nevarnosti. Naša denarna politika je ostala zdrava. Kovinska podlaga dinarja se leta 1932. ni izpremenila. Skupno kritje vedno presega z zakonom predpisano najnižje stanje in znaša okoli 36 odst. Zaloga čistega zlata so se povečale, tako, da zlato kritje že presega po zakonu predpisanih 25 odst. in dosega redno skoro 30 odst.

Končna cenitev letošnje žitne letine. Po novi cenitvi smo imeli letos s pšenico posejanih 2.125.097 hektarjev, dočim je bilo požeto od skupne posejane površine le 1.950.525 hektarjev ali 91.8 odstotka. Na tej požeti površini smo pridelali 14.55 milijona metrskih stotov pšenice nasproti 17.64 milijona stotov po prvotni cenitvi. V primeri z letom 1931., ko je znašal pridelek 26.89 milijona stotov, smo letos pridelali 12.34 milijona stotov ali 45.9 odst. manj.

Prijava koles. Po zakonu o takсах morajo vsi lastniki koles prijaviti svoje vozila do konca tega leta pri županstvih v svrhu prejema prometnih knjižic, ki jih bodo morali imeti vsi lastniki koles po novem letu. Zato prijavite kolesa takoj, ker rok poteka in se leto nagiba koncu!

Začasna razorožitvena konferenca. Po dolgotrajnih pogajanjih je bila sprejeta v Ženevi začasna razorožitvena konferenca. Za konvencijo se je izreklo 40 držav izvzemši Rusije in Nemčije. Prihodnja razorožitvena konferenca bo l. 1936.

Obrestovanje vlog pri Poštni hranilnici. Poštna hranilnica bo začela s 1. januarjem 1933. obrestovala vse vloge s 4 odst.

Važnejše določbe zakona o obrtih

(z dne 5. novembra 1931. leta)

za

službodavce in službojemnike

Priredil po hrvatskem priročniku prof. Stj. A. Marčića

Vladimir Pfeifer.

naročite pri svoji zadrugi za ceno Din 15.— za izvod. Na 100 šitaneh brošure, so vse važnejše določbe obrtnega zakona zbrane v najpreglednejši obliki, pridejane so pravila združb in dozdaj izšli pravilniki in uredb.

Vsakemu obrtniku in izpitnemu kandidatu najajo po 1. in 2. priročnik.

Obrtniki!

Važno za Vas je, da veste, da so

Obročne ugodnosti! Cene nizke!

DÜRKOPP šivalni stroji

kakor: FLAHSSTEP, CILINDER, LEVOROCNI i. t. d., svetovno priznani najboljši
Zato si pred nakupom oglejte mojo tovarniško zalogo

Ludv. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Večletno tovarniško jamstvo

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Blaž Zupanc v Laškem.

Mojstrski izpiti

§ 23, odst. 61 o. z. predvideva k ro- kodelskim obrtom mlinarje. Doslej so spadali mlinarji k prostim obrtom. Raz- pravljati hočem v tem članku le o ma- lih, kmečkih mlinih in mlinih na po- točki vodi. Kakor je vsakomur znano, posedujejo mali kmeti ob grabnih in potokih mline na 1. do 2. kolesa oziro- ma tudi stope. Ti mlini so pripravljeni, da meljejo sosednim kmetom za njihovo domačo porabo njihovo žito, za plačilo pa si vzame mlinar po stari šegi merico. Običajno meljejo taki mlini škarf žita 24 ur. Tako mlinarsko delo opravljajo običajno prevžitkarji, drugi brat, najemnik ali gospodar sam. V ve- likih slučajih je mlinar tudi gostilničar in rabi mlayske izdelke za kruh. Da bi naši mlinarji prodajali moko, sploh ne pride naprej.

Da imajo ti obrtniki pooblastilo, se pripisuje temu, da hoče vsakdo kot obrtnik kaj veljati in s svojimi tovariši tekmovali. Sicer bi se pa moglo vse te kočarske mline smatrati za poljedel- ske proizvodnje in naše oblasti bi mo- rale biti prav za prav ponosne na tem, da si želijo ti, sicer na obrt nevezani kmetje plačevati redni obrtni davek.

Pri prijavi takega obrta imajo pri- stojne zadruga pa take križe, da se morajo prošnjiki za mlinarsko obrtno pravico res v srec zasmiliti. Prošnjik se ni nikoli učil, je čudež, da zna s pri- mitivno šolsko naobrazbo pisati, o kal- kulaciji ni govora, pomočnikoval ni ni- koli, zakon pa zahteva sedaj še moj- strski izpit. Mlinar — kmet ni bil raz- zen vojaške službe nikdar v mestu. Ka- kor rečeno, je dober naš slovenski kmet, predpisane izobrazbe seveda ni- ma in je tudi nikdar ne bo potreboval. Umetni, valčni, tovarniški mlin je se- veda čisto kaj drugega in naš kmeti- ski usrski mlinar se k tej vrsti mlinov ali k vrsti mlinarske izobrazbe seveda ni- dar ni prištevat niti misli.

Iz tega sledi, da bo potrebno pride- liti te vrste kočarskih mlinov v drugo kategorijo in da se od njih ne bo za- htevalo to, kakor predpisuje to zakon.

Vsem usnjarjem v banovini!

Na nešteto nam došlih pritožb in vpra- šanj s strani združenih članov, kate- rim kot davke in visoke doklade pla- čujočim usnjarjem obrtnikom, ob vsa- kokratni — največ pa v zimski sezoni klanja prašičev in goveje živine, po- sebno na deželi povzročata nezakonita trgovina in prekupčevanje s kožami, skratka šušmarstvo, občutno škodo na pridobitni, podajamo v prepričitev zlo- rab sledeča navodila: vsakega nabir- ca oziroma prekupčevalca kož, ki ni v posesti pooblaštila usposobljene tvrd- ke za nakup tega surovega blaga in če se ne more izkazati s potrdilom 1. da je zavarovanec OUZD ali 2. s potniško legitimacijo — izdano od zbornice za TOI, je naznaniti tamkajšnjemu obrtne- mu oblastvu. O številu tako zaposlenih nabiralcev potom usposobljene tvrdke pa naj bo obveščena davčna uprava, in sicer v svrhu povečanja prometa ali še enega obrata več (kar povišuje da- vek od 6 odst. na 10 odst.).

Samostojen obrtnik — neusnjar ali trgovec, ki se poleg svojega obrta pe- ča še s tem nakupom, mora posedovati za to poseben obrtni list, ki ga mu zo-

pet izda Zbornica za TOI, če pa je ta pooblaščen od katere za ta nakup usposobljene tvrdke, mu je tvrdka dolžna preskrbeti pri zbornici potniško legitimacijo. O izstavitvi te pa mora biti obveščena tamkajšnja davčna upra- va. Trgovci pa, ki se pečajo poleg tr- govine raznega blaga tudi s kupčijo naše branže, morajo imeti že iz zdrav- stvenih ozirov poseben in oddeljen lo- kal kot skladišče kož.

Želimo od naših članov, da o neuspe- hih pritožb na merodajna mesta infor- mirajo združeno načelstvo in navedejo dokazne podatke, podprte s točnimi naslovi, dočim obrtnim oblastvom iz- javljamo, da bo mogoče zatreti šuš- marstvo le na ta način, da bodo obla- stva z občutno globo in strogo kazni- jo kaznovala neupravičence.

Ob tej priliki obveščamo vse člane, da je monopska uprava v Beogradu našim željam glede dobave industrijske soli ustregla, in sicer v tem smislu: Usnjarji obrtniki, ne glede ali je nje- gova obrt protokolirana ali ne, lahko naroči za vsakih 6 mesecev najmanj 1000 kg denaturirane soli. Zato je treba vložiti prošnjo na Zbornico za TOI (kolek 20 Din) in pristaviti, da se bo naročena sol uporabljala zgolj v indu- strijske svrhe. Poleg tega je zahteva- no potrdilo o plačanih davkih in v po- sesti teh listin prijava najbližjemu od- delku finančne kontrole, v čijej okolici je obrat.

Zadruga usnjarjev za dravsko-bano- vino v Ljubljani.

Načelnik: Pollak Ivan I. r.

Krivda krize in brezposel- nosti v čevljarški stroki

Največja krivda krizi in brezposel- nosti v čevljarški stroki je, ker se pe- čajo z obutvijo razni nepoklicni trgo- ci s čevlji, ki uvažajo iz inozemstva na milijone parov čevljev in po večini viš- jih cenah kakor je domači izdelek iste kvalitete. Dalje je krivo tudi to, ker sprejemajo trgovci s čevlji neupravi- čeno tudi popravila. Celó tovarnarji z usnjem prodajajo čevlje in sprejemajo popravila. A mi poklicni čevljarji smo brez dela in zaslužka. Toda ne samo mojstri, temveč tudi naši pomočniki.

Predvsem naj omenimo našega go- spodarja Bat'a, ki je nam poklicnim čev- ljarskim obrtnikom vzel še edini zaslu- žek pri popravilu čevljev. Vrh tega pa prodaja tudi galoše in snežne čevlje, ki niso zdravju prav nič koristni, ta- ko da nam ne ostane popolnoma nič ali pa le malenkostna popravila.

S tem pa še ni dosegel svojega na- mena, zato posega celo v umazano kon- kurenco na ta način, da popravlja čev- lje po tako nizki ceni, da čevljar, ki mu di res prvovrstno blago, za isto ceno ne more kriti niti stroške za usnje in plačilo za delo pomočniku. Kje je torej mojstrov zaslužek in za kritje režijskih stroškov. Občinstvo naj bi pri tem upoštevalo, da ni vse zlato kar se sve- ti in, da tudi »Bat'a« ali kdorkoli ne more popravljati čevljev po tako nizki ceni, ako hoče dati stranki pošteno blago in dobro delo.

Bili so časi, ko je mojster zaposlo- val 5 do 7 pomočnikov in danes komaj enega in še tega bolj iz usmiljenja ka- kor iz potrebe, da ne ostane na cesti brez kruha.

Vsak obrtnik mora živeti, tako tudi čevljar. Toda ravno čevljar je v da-

našnji krizi najbolj prizadet. Zaščite ni nobene, dasiravno smo odposlali in potom deputacij vložili nešteto resolu- cij in protestov.

Dalje moramo pripomniti, da niti davčna uprava ne upošteva naših te- ženj, temveč nam nalaga visoke davke, katerih kljub dobri volji ne moremo poravnati. Zato nam zarublja stroje in orodje, tako da nam je popolnoma ne- mogoče nadaljnji obstoj.

Zato vprašamo na tem mestu, ali res ni nobene zaščite proti takemu početa- ju, da ima eden vse in drugi nič, ter kako pride od tega, da se daje tuju prednost in izda dovoljenje, da ima v vsakem mestu eno ali celo več prodaj- jaln s čevlji, za priboljšek pa še po- pravljavnice.

Prizadeti merodajni faktorji, zganite se!

Jernej Perdan, I. r., tč. načelnik.

Položaj in zahteve obrta tesarskih mojstrov

Tesarska stroka ni le zaradi težke gospodarske krize v izredno kritičnem položaju, temveč se je njen položaj izredno poslabšal tudi zaradi novih obrtnih predpisov in pa se vedno bolj poslabšuje zaradi vedno naraščajoče nezakonite konkurence šušmarstva.

Kar se tiče javnih bremen in drugih dajatev, kakor tudi glede socialnih bremen velja v splošnem vzeto, kar za ostale obrtniške stroke, samo s to razliko, da lahko govorimo o še slab- šem položaju. Jasno ilustrira obreme- nitev dejstvo, da mora tesarski moj- ster pri dnevni mezdi 30 dinarjev na delavca doplačati še okroglo 6 Din, to je 20 odst. celotne mezde za davke in socialne dajatve. Ta položaj je ne- znosen, in ga poostrejuje še to, da so novi predpisi obrtnega zakona glede odpovedi, plačila kratkih odsotnosti in letnih dopustov še posebno težki rav- no za to stroko, ki ima prav za prav sezonski značaj in zaposluje razmero- ma veliko število delavstva.

V novem obrtnem zakonu je pred- videna taka ureditev tesarske stroke, ki nas absolutno ne more zadovoljiti. Delokrog tesarskega mojstra je ome- jen na minimum, tako da bi smeli iz- vrševati v bodoče novi tesarski moj- stri komaj taka dela, ki so jih smeli izvrševati dosedaj takozvani z omeje- no tesarsko koncesijo. Posebno težko je določilo § 47. obrtnega zakona, ki dovoljuje režijsko delo. To določilo je tako nejasno in raztegljivo, da se z njim odpirajo širom vrata šušmarstvu in da bo zaradi tega podeželski tesar- ski mojster popolnoma uničen. Tudi mi je omeniti, da so tesarski mojstri odločno proti temu, da bi se uvajale tudi po novem obrtnem zakonu ome- jene tesarske koncesije, izvzemši mo- rebiti samo kraje, ki so oddaljeni več kakor 10 km od upravičenega, popo- loma usposobljenega tesarskega moj- stra in ako gre res samo za mala kmeč- ka popravila in mala dela, kjer ni po- treben pomočnik ali vajenec, temveč more mojster delati sam s pomočjo gospodarja in njegovih ljudi.

Obrtne predpise je treba na vsak način izpremeniti, dati tesarskemu mojstru pravico do vseh tesarskih del, katere je po svoji izobrazbi in praksi sposoben izvrševati, zabraniti je re- žijsko delo sploh, osobito pa ne samo pri privatnikih, temveč tudi pri raznih javnih institucijah in samoupravnih korporacijah.

IV. BRUNČIČ

stavbni in pohištveni pleskar in ličar. — Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela ter se toplotno priporoča cenjenim naročnikom

LJUBLJANA

KOLODVORSKA ULICA 23.
Cene zmerne, delo solidno, po- strežba točna. — Telef. 34—76.

Končno mi je še omeniti izredno razpaslo šušmarstvo ravno v tesarski stroki. Ne samo, da nas tare kmečka kriza, ki onemogoča kmetu naročila na nova dela in naročilo teh del, temveč trpimo ogromno škodo, ker se ona de- la, ki preostajajo in se plačajo, pove- rejo šušmarji. V okolišju mariborske oblasti sta dva sreza, kjer ni nobene- ga tesarskega mojstra in se zaradi raz- paslega šušmarstva tudi nobeden ne more naseliti, ker bi ne mogel izhajati. Na vrsti pa je še tretji tak srez in sledili mu bodo še drugi, ako ne bo odpomoči. Pri 60 članih, ki jih šteje naša Zadruga tesarskih mojstrov za bivšo mariborsko oblast, smo doživeli to, da je bil lansko leto na novo pri- javljen en tesarski mojster, letos pa sploh še nismo dobili nobene prijave. Na polju, kjer cvete šušmarstvo, vidi- mo, da vedno bolj gine legalna obrt. Danes trpi posledice obrtništvo, jutri pa, ko bo obrtnik uničen, bodo trpeli škodo drugi.

Dobave in licitacije

Komanda pomorskega arzenala v Tivatu sprejema do 29. decembra t. l. ponudbe glede dobave elektromotorjev; do 30. decembra t. l. glede dobave spi- ralnih pil, svedrov, medeninastih cevi, bakrenih cevi in bronze; do 2. januarja 1933 pa glede dobave kalorifernih čle- nov. Dne 10. januarja 1933 se bo vršila pri ekonomskem oddelku Uprave dr- žavnih monopolov v Beogradu licitaci- ja glede dobave življenjskih potreb- ščin (moka, mast, kava, milo, sveče, paper, paprika).

Pozor gg. trgovci in obrtniki!

Pločevinaste predmete
dobite najceneje
pri

Karol

Hribernik

kovinostiskarstvo

Ljubljana VII
Zibertova ulica št. 27.

Izdajujem
vsa v stroko spadajoča
dela po naročilu in načrtu
in se priporočam.
Delo solidno!

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije naj- kulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje